

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2024 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

zażalenia skazanego H.O.

na postanowienie z dnia 22 października 2024 r.

o odmowie skazanemu H.O. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 września 2024 r., w sprawie o sygn. akt V Ka 858/24,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

[WB]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 października 2024 r. Przewodniczący Wydziału V Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Gdańsku po rozpoznaniu w sprawie skazanego H.O., wniosku skazanego, w przedmiocie przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, na podstawie art. 30 § 1 k.p.k., art. 126 § 1 k.p.k. postanowił odmówić skazanemu H.O. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 września 2024 r., sygn. akt V Ka 858/24. Decyzję tę uzasadnił tym, że

choć skazany złożył wniosek o doręczenie sentencji wyroku, to nie złożył jednak wniosku o sporządzenie uzasadnienia tego wyroku. Zdaniem Sądu, skazany we wniosku nie przedstawił okoliczności, które mogłyby zostać uznane za niezależne od niego, co na gruncie art. 126 § 1 k.p.k. uzasadnia przywrócenie terminu do dokonania określonej czynności procesowej. W szczególności, jak stwierdzono - „Przedmiotowa sprawa nie była też pierwszym kontaktem skazanego z postępowaniem karnym. W ocenie Sądu Okręgowego biorąc pod uwagę wcześniejsze doświadczenia skazanego wynikające z jego karalności, nie budzi wątpliwości, że rozumie on różnicę pomiędzy wnioskiem o doręczenie sentencji wyroku a wnioskiem o sporządzenie jego uzasadnienia”.

W dniu 8 listopada 2024 r. do Sądu Okręgowego w Gdańsku wpłynęło pismo zatytułowane „Wniosek/zażalenie”, wniesione przez H.O.. Skazany zaskarżył na jego podstawie w całości postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 3 września 2024 r. Podniósł, że po otrzymaniu odpisu wyroku zapadłego dnia 3 września 2024 r. złożył pismo wnosząc o sporządzenie i nadesłanie uzasadnienia tego wyroku, Sąd jednak błędnie odczytał pismo i nadesłał jedynie odpis wyroku, bez jego uzasadnienia. Wskazał, że nie jest dla niego zrozumiałe, dlaczego Sąd uznał, iż powinien on wiedzieć, na czym polega różnica między sentencją wyroku a uzasadnieniem wyroku, bowiem „jego wiedza twierdzi, iż jest to jedno i to samo”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skarżącego zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie w ustawowym terminie po wydaniu wyroku w dniu 3 września 2024 r. przez Sąd Okręgowy w Gdańsku (k. 131) skazany H.O. złożył w dniu 9 września 2024 r. wniosek osobisty, napisany pismem odręcznym, „o nadesłanie mi sentencji wyroku zapadłego w sprawie, wyroku łącznego pod w/w sygnaturą z dnia 3.09.2024 r.” (k. 141). Pismem z dnia 16 września 2024 r. został poinformowany, że odpis wyroku został mu przesłany wraz z pouczeniem. Po otrzymaniu tego pisma, w dniu 19 września 2024 r. skazany zwrócił się z ponownym wnioskiem o przesłanie „uzasadnienia wyroku łącznego sygn. V Ka 858/24 z dnia 03.09.2024 r.” (k. 148).

Sąd Okręgowy w Gdańsku zarządzeniem z dnia 8 października 2024 r. odmówił przyjęcia wniosku skazanego H.O. o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 września 2024 r., w sprawie o sygn. akt V Ka 858/24. Zostało ono doręczone skazanemu w dniu 11 października 2024 r.

W tej sytuacji skazany w dniu 17 października 2024 r. zwrócił się z kolejnym wnioskiem – o przywrócenie terminu 7-dniowego, aby wystąpić o wydanie uzasadnienia wyroku zgodnie z prawem. To w odpowiedzi na ten wniosek wydane zostało postanowienie z dnia 22 października 2024 r. o odmowie skazanemu H.O. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 3 września 2024 r., w sprawie o sygn. akt V Ka 858/24.

Postanowienia Przewodniczącego Wydziału V Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Gdańsku nie można uznać za prawidłowe.

Jasno wynika z zażalenia skarżącego, że niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych – mianowicie z uwagi na brak umiejętności rozróżnienia, jaka jest różnica między „sentencją” wyroku a jego „uzasadnieniem”. Skarżący w sposób przekonujący wskazał, że starając się zachować należną nomenklaturę w kontaktach pisemnych z Sądem Okręgowym w Gdańsku dopuścił się błędu w należyтым zastosowaniu odpowiedniego słownictwa. Wnosząc o „sentencję” wyroku miał na myśli wyrok wraz z uzasadnieniem. Nie ma żadnych przyczyn by przypuszczać, że w istocie wnosił jedynie o odpis sentencji wyroku – skoro samą „sentencję” wyroku przesyła się skazanemu z urzędu (co podkreślił sam Sąd Okręgowy w piśmie z dnia 16 września 2024 r., co wynika także z protokołu ogłoszenia wyroku w dniu 3 września 2024 r., k. 131) – dlaczego skarżący miałby składać w takim razie wniosek o doręczenie samej sentencji wyroku, tego Sąd Okręgowy w Gdańsku nie wyjaśnił. W terminie ustawowym 7 dni od dnia ustania przyczyny niedochowania terminu na złożenie wniosku – o „uzasadnienie” wyroku – tj. w momencie, gdy skarżącemu zostało zakomunikowane, jakie skutki wywarło jego pismo wnoszące jedynie o „sporządzenie i doręczenie sentencji wyroku”, złożył on prawidłowy wniosek – o „uzasadnienie” wyroku.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie stoi na stanowisku, że nawet od osób mających wielokrotne kontakty z wymiarem sprawiedliwości (co podkreślał Sąd Okręgowy w Gdańsku jako przyczynę, dla której uznał, iż skarżący dobrze wiedział, czym się różni sentencja od uzasadnienia wyroku), w kontaktach z sądami nie można wymagać profesjonalizmu zawodowych pełnomocników. Są oni nadal osobami, które nie dysponują prawidłowym zasobem mowy prawnej i nie mogą ponosić konsekwencji nieznajomości właściwej terminologii. W tym zaś przypadku skarżący w sposób satysfakcjonujący wykazał okoliczności, które uniemożliwiły mu dokonanie czynności procesowej w postaci wniesienia o doręczenie „uzasadnienia wyroku” w przewidzianym terminie (*tak m.in.: postanowienie SN z dnia 16 maja 2024 r., II KZ 14/24, LEX nr 3715644*). Mając przy tym świadomość, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego uznawano, iż deficyty w zakresie wiedzy prawnej czy nieznajomość prawa nie stanowią – w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k. - „niezależnej do strony przyczyny” niedotrzymania terminu zawitego (*por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 sierpnia 2000 r., sygn. III KKN 154/98, Lex nr 51076; z 19 grudnia 2006 r., sygn. II KZ 27/06, OSNwSK 2006/1/249 i z 9 marca 2007 r., sygn. V KZ 9/07, OSNwSK 2007/1/596*), należało przyjąć, iż w niniejszej sprawie sytuacja przedstawiała się o tyle inaczej, że nie chodziło o „deficyt wiedzy”, a o pomyłkę w prawidłowym zastosowaniu jednego tylko słowa, terminu języka prawnego, która miała kluczowe znaczenie dla możliwości wykonywania prawa do obrony przez skarżącego.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

[WB]

[a.ł]